

lletres

LES BIBLIOTECQUES
DEL FUTUR

Són i seran un espai de relació i de participació,
un lloc públic on compartir la cultura.

La cinquantena de biblioteques públiques que hi ha a Girona s'han hagut de transformar i adaptar a les millores que oferien els avenços tecnològics de l'anomenada *societat de la informació*. D'un lloc públic destinat merament al dipòsit de llibres (que no és poc) s'ha passat, a més, a un espai on formar-se i compartir coneixements. La finalitat és la mateixa: posar a disposició dels ciutadans una cultura plural i extensa.

JOAN PLA I VIVOLLES > TEXT I FOTOS

Les 53 biblioteques públiques de la demarcació de Girona van prestar el 2008 un total de 567.467 documents electrònics (CD, DVD i altres). La xifra encara és inferior a la dels llibres, 637.141, però demostra un fet innegable: les biblioteques ja no són el que eren. Aquest és el significat que dóna el diccionari del mot *biblioteca*: 'servei cultural que organitza i manté el dipòsit, la classificació, la conservació i la consulta o lectura de llibres o d'altre material gràfic'; els progressos tecnològics dels últims anys, però, obliguen a repensar-lo. La biblioteca d'avui dia, a més d'un dipòsit de llibres (que no és poc), és una videoteca, una fonoteca, un punt d'accés a Internet i a les eines informàtiques i moltes altres coses més, sempre amb el mateix objectiu de tota la vida: posar a disposició del públic una oferta cultural extensa i diversa. La revolució digital, és a dir, la traducció al llenguatge infor-

màtic de qualsevol tipus d'informació, ha permès disminuir dràsticament els costos i l'espai necessari per emmagatzemar els continguts culturals; per això les biblioteques s'han anat transformant al llarg dels últims anys al mateix temps que ho feia l'anomenada societat de la informació.

De l'Esp@i Internet a «Girona, ciutat digital»

L'accés generalitzat a la xarxa d'Internet des de les biblioteques gironines va arribar la tardor de 2006 gràcies a la Zon@ Internet, una iniciativa promoguda per la Diputació per oferir als usuaris punts d'accés lliure a la xarxa i

El 2008 la cinquantena de biblioteques públiques de la demarcació van prestar 567.467 documents electrònics (CD, DVD i altres) i 637.141 llibres

a eines d'ofimàtica basades en el programari lliure. Es tracta, evidentment, d'un servei restringit que prioritza l'ús cultural i formatiu d'Internet. Les biblioteques municipals de la ciutat de Girona, a més, disposen de l'Esp@i Internet, que poden utilitzar de franc tots els ciutadans una vegada registrats, tant des dels equips informàtics disponibles a les biblioteques com dels seus propis ordinadors portàtils connectant-se a través d'una xarxa sense fil Wi-Fi. L'Esp@i Internet inclou un servei de formació i assessorament a càrrec d'un equip de dinamitzadors que donen classes d'alfabetització digital i d'introducció a l'ús de la xarxa, com la navegació i el correu electrònic.

És un projecte transversal de l'Ajuntament de Girona que forma part del programa «Girona, ciutat digital» i que, a més de les biblioteques, implica els serveis de joventut, centres cívics i esports. Precisament aquest és un dels nous aspectes de les biblioteques, el fet de compartir l'espai amb altres equipaments culturals del municipi. Les biblioteques Antònia Adroher, de Taialà, la Just M. Casero, de Pont Major, i l'Ernest Lluch, de Pla de Palau, tenen al cantó el centre cívic del barri, i l'hi tindrà també la Salvador Allende, de Santa Eugènia, quan se n'inauguri la nova seu (a l'antiga fàbrica Marfà) a final del 2010, segons les previsions. Segons Artur Iscla, responsable del Servei Municipal de Biblioteques de Girona, «les biblioteques ja no són només un dipòsit de llibres sinó una porta àmplia d'accés al coneixement, el lloc on els ciutadans vénen a formar-se».

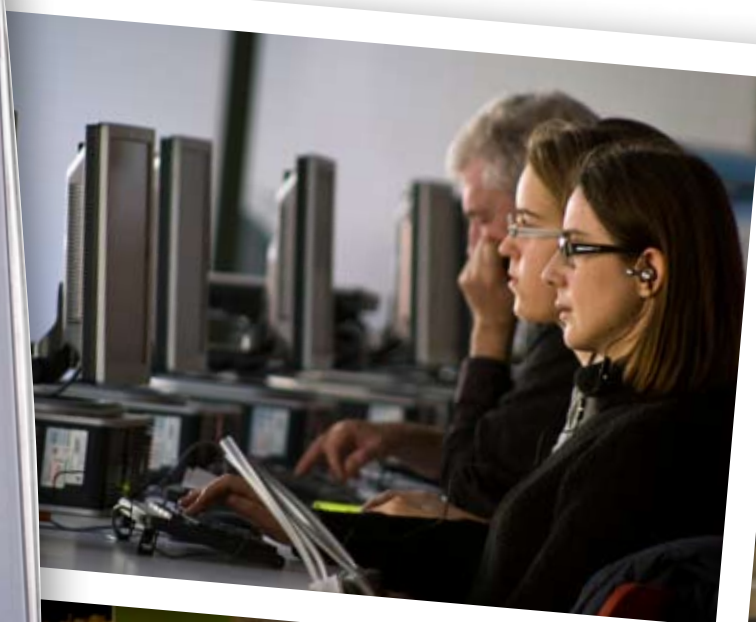
Clubs de lectura i altres serveis

Les activitats de promoció cultural que organitzen els bibliotecaris no han parat d'augmentar els últims anys, fins a arribar el 2008 a un total de 2.643 al conjunt de la demarcació. És el cas dels clubs de lectura, presents en moltes biblioteques, com per exemple la Julià Cutiller, de Llagostera; o l'anomenada «Hora del conte», adreçada al públic infantil i que organitzen regularment la biblioteca Ferrer i Guàrdia, de Caldes de Malavella, o la Pere Blasi, de Torroella de Montgrí, entre moltes altres. Per estalviar als adults l'enrenou habitual dels nens petits, molts centres disposen ja d'una àrea infantil específica, com per exemple la Mercè Rodoreda, de Castell-Platja d'Aro, o, en el cas de Salt, d'una biblioteca exclusivament destinada a ells, la biblioteca d'en Mas-sagran. Altres centres col·laboren amb associacions locals per desenvolupar activitats conjuntes, com fa la biblioteca de Cassà de la Selva amb el Cineclub 8 i 1/2.

Les biblioteques són equipaments de proximitat, és a dir, s'han d'adaptar a les característiques del seu entorn i al tipus d'usuari a qui donen servei. Així,

>> De dalt a baix, biblioteques de Torroella de Montgrí, Girona, Salt i Palamós.

per exemple, la biblioteca de Salt, localitat amb un percentatge de ciutadans immigrants molt elevat, disposa d'un fons de llibres en àrab; la d'Àrbúcies, d'una guia àrab-català sobre el funcionament d'una biblioteca; la de Puigcerdà, del Biblioneu, un servei d'informació de l'estat de les pistes d'esquí i, a l'estiu, del Bibliollac, una subseu de la biblioteca situada en una caseta de fusta a la vora de l'estany. Dotze biblioteques, incloses les de Blanes, Castelló d'Empúries, Lloret o Palamós, ofereixen el servei «Diaris del món», gestionat per la Generalitat i consistent a oferir còpies en paper de la versió del dia d'uns 200 diaris de 60 països i en 20 llengües diferents. La transmissió no es fa via Internet, sinó via satèl·lit, i cada biblioteca pot imprimir-ne les còpies que li interessin; és un servei utilitzat sobretot per immigrants, estudiants d'idiomes i turistes.

Imagina la biblioteca del futur

Davant d'aquest garbuix de serveis culturals que ofereixen, i sobretot davant les novetats que permeten i que de ben segur permetran les noves tecnologies els pròxims anys, la Direcció

General de Biblioteques de la Generalitat va endegar el projecte «Imagina la biblioteca del futur». Des de l'estiu del 2008 fins al passat gener es va preguntar, mitjançant enquestes disponibles a un lloc web, i tant als professionals com als usuaris, com s'imaginaven la biblioteca del futur: Des de quins serveis havien d'oferir, on havien d'estar situades dins de cada localitat, si caldria ampliar els horaris i obrir també els caps de setmana, fins a quin tipus de llum era la més adequada. Es tractava, en definitiva, d'esbrinar quin és l'espai que ocupen

i quina funció compleixen les biblioteques en la societat actual. Considerant la velocitat amb què augmenta la capacitat d'emmagatzematge dels ordinadors, ¿acabarem tenint a casa una biblioteca digital domèstica amb milions de documents? És a dir, ¿perdran el sentit les biblioteques? Artur Iscla en dubta: «Tot és possible, però crec que, almenys la nostra generació, sempre sentirà un plaer especial en llegir un bon llibre com sempre ho hem fet, passant les pàgines; a més, mai es perdrà la funció que tenen les biblioteques d'apropar la cultura a una part cada cop major de la població. Les biblioteques són i seran un espai de relació i de participació, un lloc públic on compartir la cultura».

JOAN PLA és periodista.

Les biblioteques ara també són un espai de relació i promoció cultural: el 2008 els bibliotecaris gironins van organitzar més de 2.600 activitats